

Bilaga 1. Tvångs och begränsningsåtgärder, skyddsåtgärder

Tvångs- och begränsningsåtgärder handlar om att vidta åtgärder mot den enskildes vilja och åtgärderna är enligt gällande lagar och regelverk inte tillåtna inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och LSS. Exempel på tvångs- och begränsningsåtgärder:

- Tvinga en person att duscha.
- Begränsa tillgång till de enskildes tillhörigheter mot dennes vilja t.ex. mat, cigaretter och pengar.
- Sänggrind, positioneringsbälte och rullstolsbord som hindrar personen att resa sig upp och låst rullstol vid bord när personen inte själv kan låsa upp rullstolen.
- Att använda alltför komplicerade lås eller ha ett kodlås som den enskilde inte klarar av att hantera är att betrakta som inlåsning om den enskilde som försöker ta sig ut inte får hjälp och stöd. Att koden finns angiven i närheten av dörren saknar betydelse om den enskilde inte har förmåga att använda den för att öppna.
- Tillföra läkemedel som exempelvis lugnande eller dämpande läkemedel i syfte att underlätta vård- eller omsorgssituationen eller blanda medicin i mat och dryck mot den enskildes vilja.

En begränsningsåtgärd är att anse som om **skyddsåtgärd** under följande förutsättningar:

1. Den enskilde ska samtycka till åtgärden.
2. Syftet med åtgärden ska vara att skydda, stödja, hjälpa eller aktivera den enskilde.
3. Syftet med åtgärden får inte vara att kompensera för brister i verksamheten, som till exempel brister i bemanningen, personalens kompetens eller att verksamheten bedrivs i lokaler som inte är fullt ändamålsenliga.

Exempel på skyddsåtgärder;

- Hjälpmedel som begränsar en persons möjlighet till att resa sig upp som t.ex. sänggrind, positioneringsbälte, rullstolsbord.
- Olika typer av larm som t.ex. rörelselarm, GPS, dörrlarm
- Trygghetskamera